

Sodankylä

Valokuva: Sami Kero

Peter von Baghin luotsaama filmifestivaali on yhä maan hienoin kulttuurijuhla. Kesäkuussa saattoi uppoutua samana päivänä ranskalaisten Godard-eksperttien analyysiin, seurata luonnon- ja keinovalon kamppailua, etsiä espoolaisen ja sodankyläläisen elämänmallin häviävää eroa, notkua ja katsoa rainoja solkenaan.

Saamelaisen elokuvan perustajaksi sanotun Nils Gaupin pohjoismainen yhteistuotanto, Suomen ensi-iltansa saanut *Kautokeinon kapina* (2008) kertoo siitä ainoasta kerrasta, kun Lapin alkuperäiskansa on iskenyt aseissa esivaltaa vastaan. Kansannousu Ruijassa 1852 päättyi puodinpitäjän ja pasturin surmaamisiin sekä kahden syyllisen teloitukseen ja muiitten vankilatuomioihin. Kalliisti kuvattu toimintaeepos sisältää herkullisia koukkuja, lähtien pääpahiksen, ruotsalaiskaupiaan roolin antamisesta Beck-kareista tutulle testosteronietsivälle Mikael Persbrandtille. Maallinen valta

esitetään saamelaisten kannalta joko neutraalina tai etäisiä mahdollisuuksiakin tarjoavana, kaupallinen valta pelkästään pahana ja uskonnollinen mahti arvaamattomasti jakaantuneena Laestadiuksen kaltaisiin pyhimyksiin ja pahajuonisiin leipäpappeihin. Kristinusko kuvataan sfäärinä, jossa kaikki

Milos Forman (ks. s. 3)

ratkaisut jo joka tapauksessa tapahtuvat, milloin kirkon ja herännäisyyden välisissä jännitteissä, milloin sielunpaimenpersoonien avaamissa erilaisissa mahdollisuuksissa. Kuinka vain, kristillistä kulttuuria ei aseteta vanhempaa elämänmuotoa vastaan. Tämän voi nähdä yhtä hyvin elokuvan ”realistiseksi” kuin ”ideologiseksi” painotukseksi, jolla on dramaturgisaatteellinen hintansa: saamelaismiesten kehitystarina pakotetaan kristillisen moraliteetin muottiin ja päähenkilö. Anni-Kristiina Juuson laittamattomasti näyttelemä Elen haastaa uskonnollisen vallan vain siinä määrin kuin sen moraaliopetus osoittautuu moraalittomaksi. Gaupin omaa sukutarinaakin sivuavasta teoksesta tuli Norjassa heti valtava menestys: yleisinhimilliseen yksilötuskiaan ja villiin jalouteen fokusoiminen tuottaa tulosta paremmin kuin radikaali toiseus.

Virolaisen Veiko Õunpuun Lannamäe-saaga *Syystanssi* (2007) loihittiin suvereenisti lepattavia ja pulputtavia kuvia luokkayhteiskunnasta. Elokuva

Valokuva: Sami Kero

tulee paikoin lähelle Johanna Vuoksenmaan inhorealista *Nousukausi-*tutkimusta, jossa uudet, yltykyläiseen arkeensa pitkästyneet markkinayli-
mykset tekevät virkistysmatkoja puh-
taamman kokemuksen keittäisiin,
lähiöihin. Kummankin elokuvan
tapa ironisoida tätä kaipausta jää
puolitiehen tai juuttuu irvokkaaseen

virneeseen, kun elokuvat itsessään
ilmentävät taiteellis-älyllisen eliitin
etäisyyttä tavallisen palkan- tai muun
etuudennauttajan elämästä. Vauraan ja
vakaan olemisen hetkittäiset, kaoottis-
kasvattavaiset kiputilat rinnastetaan
turskisti pysyväisluonteiseen rakenteel-
liseen osattomuuteen. Kun sympaattiselta
Öunpuulta udeltiin Sodankylässä

teoksen lopulla tarpeettomaksi koetun
väkivaltakohtauksen itua, hän viittasi
absurdin huumorin vaatimaan vasta-
painoon. Kuinka ollakaan, pahoinpi-
telijäksi, pahan ja huonon edustajaksi
hyväosaisten eksistentiaalikipuilijoiden
keskellä valikoituu kouluttamaton,
himon ja horoskooppien kiskoma
ovimies.

Elävän ehostus & kuolleen kunnioitus

Orléansin yliopiston
tutkija Catherine
Landé kirjoittaa *Revue
d'histoire moderne &
contemporaine* tammi-maaliskuun
numerossa kosmetiikan tuotannosta
ja kulutuksesta esivallankumoukselli-
sessa Pariisissa: "Kasvot ovat äärellinen
tuote, symbolinen hyödyke, jonka ra-
kentelu ja merkitys voidaan täyteläi-
sesti käsittää vain, jos tutkitaan tava-
roita ja valmisteita, [...] joilla saattaa
muokata tekstuuria ja väriä, pitkittää
raikkautta, peittää epätäydellisyyksiä,
korjailla muutoksia."

Avautuu näkymä 1500-luvulta
alkaan kukoistaneeseen luonnonsalaja
jokaihmiselle paljastavaan kirjallisuus-
denlajiin, jonka yhden haaran muo-
dostivat kauneudenhoidon oppaat.
Käsineentekijä-hajusteuttajien am-
mattikunta sai huolekseen alan tai-
tojen hallinnon ja siirtämisen: 1600-
luvulta alkanutta erikoistumista ja
itsenäistymistä heijastelevat Diderot'n
ja D'Alembert'in *Ensyklopediaan* (1751-
1765) otetut hakusanat "kosmetiikka"
ja "puuteri". Landé viitoittaa tietä
"tekniikoitten ja eleitten, sopimusten
ja normien, halujen ja mahtien historiaan".
Tarkasteluun otetaan Marcel Maussin
esittelemän 'ruumiintekniikan' modernit
"ehdot, olemistavat ja panokset".

Ylimysvaltaiseen ihanteeseen kuu-
luivat ihon vaaleannäköiseksi saatta-
minen, valkeana pitäminen ja suora-
nainen valkaiseminen monine, usein
vaarallisine konsteineen lyijybalsameista
elohopeasalvoihin. Alabasterinen
naama ja norsunluuhoitoiset vetimet
– "aristokraatin ontologiset attributit"

– viestivät joutilaasta elämästä, hyveel-
lisestä moraalista ja siivosta hengenlaa-
dusta. Kemiatieteen kehitys ei kärsinyt
hyvien kotitalousneuvojen kysynnästä
ja valtiovallan tarpeesta vahtia huijari-
parfymisteja.

Porvarillisen julkisuuden syntyessä
XIX vuosisadan edetessä hoviartot ja
viekousihanteet levittyivät tehok-
kaasti laajoille kaupunkilaisryhmille.
Kasvipohjaiset ihomaalit tekivät kaup-
pansa, kun lehdet toitottivat niiden
olennais-luonnollista yhteyttä itsensä
ihmisruumiin kanssa.

Peruukkien suosion hiipuessä mur-
tautui esiin muotia seuraava ja ma-
kuaan vaaliva kuluttava yksilö, jonka
suosiosta kaikki kilpailivat: "Jos kasvot,
enemmän kuin mikään muu kehonosa,
ovat yksilöyden istuin, astuminen kor-
istautumisvälineet ja -tekniikat moni-
kertaistavaan kulutusmaailmaan
salli naisten ja miesten kyhäillä oma-
kuvaansa, haluta sitä. Meikkien väri- ja
ainespaljous [...] soi monelle menneen
ajan minälle tilaisuuden huomata
oman itsensä." 2000-luku on vetämässä
miehet takaisin kosmetiikan kulutta-
jiksi.

*

Marburgilainen filosofian pro-
fessori Andrea Esser pohtii *Deutsche
Zeitschrift für Philosophien* numerossa
1/08 kalmoja. Hän kiistää myytin kuole-
masta suurena oikeudenmukaisuus-
voimana, joka kohtelee kaikkia ih-
misiä yhtäläisesti: "Ihmiset eivät kuole
samoin vaan mitä erilaisimmin, aina
oman kulttuurinsa ja ennen kaikkea
sosiaalisen asemansa leimaamin

tavoin." On katu-, koti-, kenttä- ja lai-
toskuolemia. Ja valtiollisista maahan-
panijaisista on matkaa joukkohautaan.
Esserin mukaan on aihetta miettiä
ruumiin arvoasemaa. Sen nauttimaa
lainsuojaa 'rauhan' ja 'kunnioituksen'
kaltaisine apukäsitteineen hän kuvaa
epäselväksi tilanteessa, jossa kaupallis-
teknologinen elämänmuoto muuttaa
oikeustodellisuutta. Subjektuutensa
menettänyt vainaja ei saa joutua mie-
livalan alle. Omasta tulevasta kuole-
vasta ruumiistaan päättäminen kuuluu
elävän etuoikeuksiin:

"Voiko olla moraalinen velvol-
lisuus asettaa oma ruumiinsa toisten
persoonien elämän pidentämisen
käyttöön? Toisten auttaminen on
yleinen eettinen velvollisuus. Se ei kui-
tenkaan riipu konkreettisista arvosta-
misista. Paremminkin vasta olettamalla
ennakkoon tämän velvollisuuden ja
tarkkaamalla kutakin tilannetta voi
määritellä, mille teolle kuuluu *arvo* eet-
tisessä mielessä. Konkreettisista tilan-
teista riippumatta ei voi saada selville
sitä, miten jokin eettinen velvollisuus
täytetään konkreettisin toimin. [...] vel-
vollisuudet [eivät] muotoile toiminta-
ohjeita, vaan esittävät käytännöllisen
pohdinnan normatiivisia suuntimispis-
teitä. Moraalisestakin näkökulmasta jää
yksilön varaan, kuinka hän toteuttaa
auttamisvelvollisuuttaan. [...] on huo-
lehdittava, että yhteisen käytännön
institutionalistaminen [...] edistää
tuolle käytännölle alistuvien valistu-
nutta harkintaa. Valistunut on konk-
reettisista vaikutuksista tietoinen pää-
töksentekijä, joka tuntee esimerkiksi
kuolleeseen ruumiiseen kohdistuvien
toimien tosiasialliset seuraamukset."

Tropicalismo & Linux

Toukokuun kahdeksantena Brasilian kulttuuriministeri Gilberto Gil julkaisi uusimman albuminsa nimeltä *Banda Larga Cordel* ("Laajakaistakaapeli"). Nimi kuvaa hyvin 65-vuotiaan valtiomiehen ja muusikon suhtautumista nykykulttuuriin: levy julkaistiin liveinä webbilähetyksessä (tallenteen voi katsella osoitteessa www.comunique-se.com.br/webcast/gilbertogil/20080514%5fing/). Ministerikautensa alkuvaiheessa Gil puhui New Yorkissa

kanssa ja perustaa informaatioteknologiastراتيجiansa vapaille ohjelmitoille, kuten Linuxille. Gil itse ei aina ole voinut julkaista omaa musiikkiaan Creative Commons-lisenssillä, koska hänen levy-yhtiönsä omistaa suuren osan Gilin musiikin oikeuksista. Ironisesti Gil onkin todennut olevansa hyvä lähettiläs tekijöiden oikeuksista puhuttaessa, koska hän näkee asian sekä mikro- että makrotasolta: "Brasilian hallitus luottaa lakiin. Mutta kun ajat muuttuvat, on lainkin muututtava."

näin: "On syntynyt globaali liike digitaalisen kulttuurin puolesta. Liikkeen lippuina ovat vapaat ohjelmistot (*free software*) ja digitaalinen tasa-arvo, samoin kuin informaation ja luovuuden kierron loputon laajeneminen.

Tämä sopii täydellisesti latinalais-amerikkalaiselle kehityshakuiselle kulttuuripolitiikalle, jonka on oltava ehdottoman anti-ksenofobista, anti-autoritaarista, anti-byrokraattista, anti-keskusjohtoista ja siksi demokraattista ja vanhoja muotoja uudistavaa." Brasilian kulttuuriministeriö on Gilin johdoilla aloittanut yhteistyön uusia julkaisu- ja lisensointimalleja kehittävän Creative Commons-yhteisön

Gil myöntää auuliisti, että hänen lapsensa ovat varmaankin latailleet netistä musiikkia laittomasti. Gilin aikana kulttuuriministeriön budjetti on kasvanut 50% ja Brasilia on ottanut aktiivisen roolin tuomalla Etelän maiden näkökulman mukaan keskusteluihin tekijänoikeuksista, patenteista ja kauppasopimuksista. Oikeuksista AIDS-lääkkeisiin ja musiikin julkaisuun neuvotellaan – hämmästyttävää kyllä – osittain samoissa pöydissä, kuten WIPO, World Intellectual Property Organisation.

Gil aloitti musiikkiuransa 60-luvulla ollen mukana tropicalismoksi kutsutun musikkisuuntauksen synnyssä.

Tropicalismo yhdistää elementtejä oikeastaan kaikista mahdollisista tyylilajeista. Alkuajatuksena oli perinteisen bossa novan ja nousevan rockmusiikin yhdistäminen.

Vuonna 1969 Gil oli jonkin aikaa vankilassa, syynä sotilasdiktatuuria häirinyt kulttuurityö. Sitten Gil on levyttänyt myös reggae-hittejä ja saanut kaksi Grammy-palkintoa hämmästyttävästi kategorisoidussa sarjassa nimeltä "maailmanmusiikki". Työväenpuolueen Lulan voitettua vaalit vuonna 2003 vihreitä edustaneesta Gilistä tuli Pelén jälkeen vasta toinen musta ministeri Brasiliaan, alueenaan varsinkin pohjoisten kommentaattorien mukaan "vastakulttuuri". Hybridisyys, josta tropicalismo tunnetaan, on Gilin ajattelun lähtökohta: "Sanotaan, että capoeiran raskausaika alkoi Angolassa, mutta se syntyi Brasiliassa. Kukaan ei tunne sen historiaa tarkkaan, mutta nyt sitä harjoitellaan ympäri maailmaa. [...] Capoeira on urheilua, taidetta, henkistä harjoitusta. Brasilian hallituksella tai kansainvälisellä kulttuuriteollisuudella ei ollut hankkeita capoeiran levittämiseksi. Kaikki tapahtui epävirallisesti, desentralisoidusti. Minusta meidän, jotka luomme kulttuuripolitiikkaa hallituksillemme ja kansainvälisille instituutioille, on syytä pohtia tällaisia ilmiöitä. Mielestäni meidän on tarkkailtava, tunnistettava ja tuettava jo olemassa olevaa spontaania ihmistenvälistä jakamista ja vaihtoa. [...] Minulle on monesti buuattu näkemystäni takia, alkaen 60-luvulta kun yliopisto-opiskelijat ajattelivat sähkökitarani tuhoavan autenttisen Brasilian. Mutta minulle kulttuuri on aina ollut avoin teos, avointa lähdekoodia. Yhteistyö, vaihto, ainainen kulttuurinen kannibalismi on kulttuurin elävyyden merkki." Ministerikautensa aikana Gil on keikaillut ahkerasti, eikä poliittinen slangi ole vallannut koko rekisteriä: "Kumpi oli ensin, Jumala vai ihminen? Jumala on leipä ja me olemme juusto."

Amerikan unhe

”Länsimaissa on kiirehditty eroon XX vuosisadan painolastista [...]. siirsimme [...] vanhan vuosisadan taaksemme ja astuimme urheina uuteen tarjoillen itse itsellemme puolittotuuksia lännen riemuvoitosta, historian lopusta, yksinapaisesta yhdysvaltalaisuudesta, maapalloistumisen ja vapaan markkinoitten vääjäämättömästä vyörystä. [...] Intämme kimeästi, että menneisyydellä ei ole meille juurikaan opetettavaa. Uuden maailmamme riskeillä ja tilaisuuksilla ei muka ole edeltäjää.”

New Yorkin yliopiston lontoolaissyntyinen Eurooppa-tutkimuksen professori Tony Judt myöntää *New York Review of Booksin* vappunumerossa, että maailma on muuttunut 1989 jälkeen kuin konsanaan Ranskan vallankumouksessa. Mutta *ancien régime* lopun *douceur de vivre* tai sata vuotta myöhemmän *belle époque* ihannuuden katoa ei seurannut unohdus. Vallankumouksen merkityksestä riideltiin koko XIX vuosisadan ajan osana sen tuottaneen valistuksen perintöä ja 1918 alkanut jälleenrakennus sujui 1800-lukulaisin aineksin. ”Menneisyys roikkui raskaana nykyisyyden yllä.”

Nyt on kepeämpää. Judtin mukaan ”nostalgis-triumfistinen” muistomerkkipyly on muuttamassa 1900-luvun ”kasvatuskäyttöön sopivaksi historialliseksi kauhukammariksi” Auschwitzin ja Gulagin, Armenian, Bosnian ja Ruandan kautta 9/11:een. Vaarana on luulo hirveyksistä vapautumisesta ”erilaiseen ja parempaan aikakauteen”. Muistamisen tapa ei lisää historiantajua, vaan ritualisoi eilisen ryhmäkohtaisiksi uhritarinoiksi. Etniset tai uskonnolliset erityiskertomukset ovat korjanneet kansakuntaperustaisia vinoumia, mutta samalla on hukattu taito merkityksellistää nykykokemus muistetulla menneisyydellä. Muukalaismaiseksi muuttuneella menneellä ei

ole enää muuta merkitystä kuin suoda vastaesimerkkejä mielentäyteisiksi koetuille nykyisyyksille.

”Useimmilla maailman ihmisellä tällä puolen Saharan eteläpuolisen Afrikan on pääsy lähes äärettömään tietouteen, mutta yhteisen kulttuurin puutteessa [...] meistä kullakin on oleva vuosien mittaan yhä vähemmän yhteistä aikalaistemme rivakasti moninkertaistuvien maailmojen, saati esiäittemme maailman kanssa.” Mutta hillittömästi globalisoitui maailma myös 1800-luvulla, vaikka sen tajusivatkin vain harvat.

Nyt menee kaikki muisti. Euroopassa sodan merkitys yhdistyy voittajapuolellakin miehitykseen, evakkoon, pulaan, tuhoon ja massamurhaan. Se liitetään väkivaltaistumiseen, laillisuuden tärviiöön ja turvattuuteen. Yhdysvalloissa on käynyt päinsä heliä myönteistä sotakuvaa, koska edes Vietnamin ja Irakin nöyryytyksiin ei ole kuulunut tappion täysiä seuraamuksia. I maailmansodassa kaatui 120 000 USA:n sotilasta, II maailmansodassa 420 000, Vietnamissa 58 000 – yhteenlaskettunakin yli 100 000 vähemmän kuin puna-armeijan menetykset yksistään Stalingradissa. Yhdysvaltalaisia siviilejä kuoli kahdessa maailmansodassa yhteensä pari tuhatta, neuvostosiiviilejä pelkästään II maailmansodassa yli 11 miljoonaa.

”Yhdysvallat on nykyään ainoa kehittynyt demokratia, jossa julkisuudenhenkilöt ylistävät ja ihannoivat armeijaa. [...] näyttää tismalleen väärältä väittää uuskonservatiivien tapaan, että toisin kuin hyväuskoiset eurooppalaiset rauhanunelmineen amerikkalaiset ymmärtävät sodan ja rähinän päälle: eurooppalaiset, samoin kuin aasialaiset ja afrikkalaiset, ymmärtävät sodan enemmän kuin hyvin. Useimmat yhdysvaltalaiset ovat olleet kyllin onnekkaita elääkseen autuaan tietämättöminä sen totisesta merkityksestä.”

Siksi Eurooppa kuvaa kylmän sodan päättymistä helpotuksena ja Yhdysvallat voitonriemuissaan: ”Ja miksipä ei? Monille yhdysvaltalaisille tarkkailijoille ja politiikan muotoilijoille 1900-luvun sanoma kuului: sota kannattaa.” Washingtonissa on osattu hyödyntää ilmapiiriä, jossa sota ei ole viimeinen oljenkorsi vaan ensisijainen optio. Terrorismissa uutta on vain Yhdysvaltojen joutuminen terrorismin näyttämöksi. ”Islamofasismista” puhuminen perustuu Judtin mielestä käsitesekeanukseen ja haluun puhdistautua pahasta: ”Sota ja pelko ja dogmit voivat helposti saada meidät paholaistamaan toiset, kieltämään heiden ihmisyytensä tai lainsuojansa ja tekemään heille kuvaamattomia tekoja.” Haagin sopimuksesta on pitkä matka Guantánamoon, mutta nyky-yhdysvaltalaiset seuraavat brittien Itä-Afrikassa ja ranskalaisten Algeriassa ei niin kovin kauan sitten harjoittamaa kiduttamista. Algerian sotaa vastustanut Raymond Aron sanoi 60-luvulla: ”En ole koskaan tavannut yhtään kidutuksen kannattajaa.”

”Ajat ovat muuttuneet”, Judt toteaa. Hän lainaa kahden professorin, Harvard Law Schoolin Alan Dershowitzin ja Chicagon Divinity Schoolin Jean Bethke Elshtainin, hiljan esittämiä kidutuksen puoltolauseita. Kuoroon pääsevät New Yorkin demokraattisenaattori Charles Schumer ja tuomari Antonin Scalia. Kylmänomahyväisen poikkeustilanneretoriikan siivittämässä luisussa tarvitaan 1900-luvun brutali-soivien sotien muistamista.

Israelin esto

Cambridgessa väitöskirjaa tekevä Yonatan Mendel kertoi *London Review of Books*issa 6. maaliskuuta kokemuksistaan Israelin tiedotusvälineissä. Arabiantaitoinen Mendel oli hakenut 2007 työtä telavivilaisen *Maariv*-sanomalehden kirjeenvaihtajana. Rekrytointi kaatui epäilyksiin palestiinalaisten kanssa työskennelleen puolueellisuu-desta. Walla-portaalista pestin saanut Mendel huomasi pian, että vain sotilaspuhe kelpaa levitykseen. Vastakkain ovat aina "Israelin puolustusvoimat" ja "palestiinalaiset": "IP toteaa, mutta palestiinalaiset väittävät. [...] Palestiinalaiset väittävät, että israelilaiset siirtolaiset uhkaavat heitä. Ketkä palestiinalaiset? Palestiinan kansa, Israelin kansalaiset, Länsirannan ja Gazan kaistan asukkaat, naapurimaissa pakolaisleireillä asuvat ihmiset ja maanpakolaiset? [...] Miksi niin harvoin nimeä, toimistoa, järjestöä tai tietolähdettä? Koska se tekisi tiedosta luotettavampaa?"

Kun Israelin päämediassa käsiteltiin joulukuussa 2005 48 kertaa 22 palestiinalaisen kuolemaa, vain joka kuudes uutinen sisälsi palestiinalaisen näkökannan. 40 kertaa riitti IP:n tiedote. Kesäkuussa 2006 israelilaissotilaan "kidnappausta" Gazan "turva-aidalta" seurasi 8 palestiinalaisen ministerin ja 30 kansanedustajan "pidättäminen". 14 siviiliin kuolemaan johtanut lähiöpommitus oli "täsmäisku". Kun maan suosituin tv-kanava uutisoi touku-kuussa 2006 Jihad-aktivistin surmaamisesta Gazassa, mainitsematta jäivät samalla kuolleet neljä palestiinalaisiiviiliä sekä halvaantunut viisivuotias.

"IP:lla on merkillinen kyky: se ei koskaan päästä hyökätä tai käynnistää toimenpiteitä. IP vain vastaa. Se reagoi raketteihin, terroriin, palestiinalaiseen väkivaltaan. Tämä tekee kaikesta herkempää ja sivistyneempää: IP joutuu taistelemaan, tuhoamaan taloja [...] ja tappamaan 4 485 ihmistä seitsemässä vuodessa ilman, että mikään

tästä olisi sotilaitten vastuulla. Heillä on vastassaan pahanillinen vihollinen, jolle heidän on säntillisesti vastattava. Tosiasiassa heidän toimensa – liikkumisrajoitukset, pidätykset, laivasaarrot, ammuskelut ja tappamiset – ovat palestiinalaisen vastarinnan pääsyy, mutta tämä ei näytä kiinnostavan tiedotusvälineitä."

Palestiinalaiset "kostavat" ja "yllyttävät". IP toteuttaa hallitusohjelmaa. Se myös tekee selvää vain napamiestistä. "Korkea-arvoinen" on vakio-liikanimi likvidoiduille palestiinalaisille: poliittinen salamurha ylentää rivimiehiä. Samoin tapetuista lapsista tulee uutisissa nuorukaisia. "Ilmiö, jossa IP:n julkilausumat käännetään suoraan uutisjutuiksi [...], on seurausta sekä tietolähteitten tukkimisesta että lehdistön haluttomuudesta riitauttaa armeijan kantoja tai esittää sotilaita rikollisina." Riittää, kun sanotaan joukkojen "toimivan" palestiinalaisalueilla: lisätarkkuus ei maittaisi kenellekään. Helmikuussa Gazassa katkaistiin sähkönjakelu päivittäin useiksi tunneiksi. Tämä "tappamaton ase" esti sairaaloiden perustoiminnot.

Suosittu sana on *khisuf*: "Se tarkoittaa piilotetun paljastamista, mutta IP:n käytössä se merkitsee palestiinalaisten pyssymiesten mahdollisten lymyapaikka-alueitten raivaamista." Siivoaminen kuulostaa mukavammalta kuin puskutraktoriteilaus, jossa viedään omaisuus, ylpeys ja toivo. PLO:sta käytetään lyhennettä, koska sanaa Palestiina vältetään. Termiä Al-Quds ei hepreanneta "itäisen Jerusalemin pyhäiksi paikoiksi" vaan yksinkertaisesti Jerusalemiiksi, "mikä tehokkaasti vihjaa palestiinalaisten päättäneen vallata koko pääkaupungin".

"Arabiasiaain kirjeenvaihtajien täytyy Israelissa [...] olla juutalaisia. Ällistyttyvästi israelilais-juutalainen media pestaa keskinkertaisia arabian taitajia mieluummin kuin sitä äidinkielenään

puhuvia [...]. Ilmeisesti juutalaisjournalistit ovat arabi-israelilaisia parempia selittämään, 'mitä arabit ajattelevat', 'mihin arabi tähtää' tai 'mitä arabit sanovat'. Ehkä näin on siksi, että päätoimittajat tietävät, mitä lukijat tahtovat. Tai paremminkin: mistä israelilaisyleisö ei halua kuullakaan."

Mendelin mukaan kansalaisia johdetaan harhaan: "Parlamentin päätös, jonka mukaan 13 % valtion maa-alasta voi tulla vain juutalaisten omistamaksi, tekee Israelin eduskunnasta rasistisen. Jos maalla on ollut 60 vuode aikana yksi ainoa arabiministeri, Israelin hallitukset ovat olleet rasistisia. Jos 60 vuoden protestoimisten aikana kumiluoteja ja eläviä ammuksia on käytetty vain arabimielenosoittajia vastaan, Israelilla on ollut rasistinen poliisi. Jos 75 % israelilaisista myöntää, että he torjuisivat arabinaapurin, Israelin yhteiskunta on rasistinen. Kun Israelin juutalaiset eivät myönnä, että rasismi muokkaa maassa juutalaisten ja arabien välisiä suhteita, he vievät itseltään ongelman tai oman tosielämänsäkin käsittelemisen kyvyn."

Miehitettyjen alueitten *apartheid*-käytännöt vaativat sievistelyä: sanapari "miehitetyt alueet" on pannassa. Ne ovat "hallintoalueita" tai pelkkiä "alueita", joiden tapahtumia ei saa miehityksellä lieventää. Israelin tiedotusväkeä pitelee pihdeissään itsensuuri, joka juontaa sotapolitiikan puhtaanapidosta. "Silti enemmistö israelilaisista kokee tiedotusvälineensä liian vasemmistolaisiksi, riittämättömän isänmaallisiksi [...]. Ulkomaiset ovat kahta pahempia. [...] mielenosoittajat vaativat 'CNN:n epäluotettavan ja terroria lietsovan uutisoinnin' lopettamista Fox Newsin hyväksi. Israelilaismiesten on suoritettava 50 ikävuoteen saakka joka vuosi kuukausi reservipalvelusta. 'Siviili on sotilas 11 kuukauden vuotuisvapaalla' tokaisi ex-esikuntapäällikkö Yigael Yadin. Israelin viestimille heltiää pelkkää kinestä."